

(Voedings)anamnese

Bij de (voedings)anamnese wordt specifiek ingegaan op (zie ook bijlage 'Signaleren van voedselovergevoeligheid bij zuigelingen en oudere kinderen'):

Voedselallergie (en intolerantie)

- **Type symptomen en ernst:** Wat zijn de symptomen (bijv. jeuk aan lippen en mond, zwelling, rode bultjes op de huid, luchtwegklachten (piepen, benauwdheid), buikpijn, diarree, misselijkheid, etc.)? Zijn ze mild, matig of ernstig? (volg Tabel 2- Voedselallergieën (IgE en niet-IgE-gemedieerd) uit de Kennismodule)
- **Snelheid ontstaan symptomen:** Hoe snel zijn de symptomen ontstaan na het eten - onmiddellijk, binnen een paar minuten tot 2uur, binnen 4uur of langer? Zijn ze spontaan overgegaan?
- **Voeding:** Wat is het type voeding (borst- en/of flesvoeding)? Eet het kind ook vaste voeding? Wat is de typische dagelijkse inname en voedingsmiddelen die zonder gevolgen worden geconsumeerd?

Let op: Koemelkallergie en kippenei-allergie bij kinderen die uitsluitend borstvoeding krijgen is erg zeldzaam. Daarom is het belangrijk om eerst de differentiaaldiagnose grondig na te gaan.

- **Verdachte voedingsmiddelen:** Bij welk voedingsmiddel zien ouders symptomen?
 - Als er veel voedingsmiddelen worden genoemd, bedenk dan eerst of hetzelfde allergeen (bijvoorbeeld koemelk) in verschillende vormen in de voedingsmiddelen terugkomt. Als de klachten niet zijn terug te voeren op een specifiek allergeen is de kans groot dat de klachten een andere oorzaak hebben.
 - De kans op reacties op andere voedingsmiddelen via de borstvoeding is nog kleiner.

Er wordt ook gevraagd naar:

- **Hoeveelheid voedsel:** Hoeveel van het ingenomen voedsel veroorzaakte de symptomen - een hapje/theelepeltje of een hele portie? Is er sprake van leeftijdsadequate dosis/is er geen sprake van overvoeden?
 - Bij zuigelingen wordt ook de drinktechniek in kaart gebracht, omdat er vaak sprake is van overlap in symptomen. Denk hierbij aan bijvoorbeeld reflux, spugen, buikkrampen, overmatig huilen, etc., Hierbij kan de hulp van een (kinder)dietist, lactatiekundige of prelogopedist worden ingeroepen.
- **Soort huidreacties:**

- Geïsoleerde roodheid rond de mond is veel voorkomend (met name bij zure producten zoals tomaat en mayonaise) en geen allergie.
 - Ook een lokale huidreactie bij huidcontact met een allergeen komt veel voor (vooral bij kinderen met eczeem) en staat los van een voedselallergie.
 - Het is van belang om hierbij goed onderscheid te maken tussen eczeem (*geen symptoom van IgE-gemedieerde voedselallergie, wel extra reden voor adviezen rond vroegintroductie*) en urticaria (*kan een symptoom zijn van IgE-gemedieerde voedselallergie; mits het ontstaat consequent binnen 2 uur na inname van het verdachte voedingsmiddel en verdwijnt binnen een dag*). Foto's van ouders en het tijdsbeloop kunnen hierbij helpen.
- **Behandeling van eerdere reacties:** Is er allergiemedicatie gegeven en was dit effectief? Zijn er andere medicijnen toegediend?
 - **Reproduceerbaarheid van reacties:** Treedt de reactie elke keer op na inname van hetzelfde voedingsmiddel?
 - Bij de vraagstelling niet-IgE gemedieerde koemelkallergie bij zuigelingen is van belang zorgvuldig na te gaan of er een relatie is tussen inname van koemelk en klachten bij het kind. De anamnese is het meest suggestief als de onrust en gastro-intestinale klachten pas begonnen toen het kind overging van borstvoeding op flesvoeding. Bedenk dat bij alle zuigelingen met excessief huilen slechts bij maximaal 5% een medische oorzaak wordt gevonden en bij slechts een deel daarvan is niet-IgE gemedieerde koemelkallergie de oorzaak. Ga dus uitgebreid andere oorzaken (psychosociale factoren, overvoeden, niet responsief voeden) die een rol kunnen spelen bij onrust en huilen bij zuigelingen) na (zie ook JGZ-richtlijn 'Excessief huilen').
 - **Eerdere voedseleliminatie:** Is er eerder een voedselallergie vastgesteld of is er eerder een eliminatiedieet gevolgd en zo ja, wat was het resultaat?
 - **Huidige voedseleliminatie:** Zijn er voedingsmiddelen die om persoonlijke, religieuze, dierenwelzijn of culturele redenen, vanwege het vermoeden van een allergie of met de (onjuiste) gedachte ter preventie van allergie vermeden worden?
 - **Medische geschiedenis:** Is er sprake van eczeem, seizoensgebonden of perenniale overblijvende allergische rhinitis en astma?
 - **Familiegeschiedenis:** Heeft een van de ouders en/of broers of zussen een voedselallergie of atopische aandoeningen (astma, hooikoorts, eczeem)?

N.B. Het is belangrijk om in de anamnese na te gaan of het beeld past bij een van de ziektebeelden en of de klachten in relatie staan tot de inname van een allergeen en zonder andere verklaring (zie Tabel 1- Voedselallergieën (IgE- en niet-IgE-

gemedieerd in Kennismodule).

N.B. Geen enkel symptoom is specifiek voor de diagnose van voedselallergie. Denk vooral aan voedselallergie bij één of meer passende symptomen en als er een anamnestic verband is met de inname van een allergeen.

N.B. Koorts is geen symptoom van een voedselallergie. Het optreden van koorts is juist een aanwijzing om voedselallergie als oorzaak van de klachten uit te sluiten. In dat geval moet worden gedacht aan andere onderliggende oorzaken, zoals een virale of bacteriële infectie.

Coeliakie

- Coeliakie kan zich met typische gastro-intestinale klachten manifesteren, maar vaker zijn het veel subtielere symptomen, ook in de vorm van extra-intestinale klachten, waardoor het lastig is de ziekte te herkennen (zie Kennismodule). Vraag in de anamnese specifiek naar:
 - Aanwezigheid van klachten (na introductie van gluten in de voeding);
 - Aanwezigheid van coeliakie in de familie (eerstegraads of tweedegraads);
 - Aanwezigheid van auto-immuunziekten of bepaalde syndromen bij het kind/in de familie (type-1-diabetes mellitus, schildklierlijden, leveraandoeningen, Downsyndroom, Turner syndroom, Williams-Beuren syndroom);

Hoewel alle auto-immuunziekten een zekere band hebben met coeliakie is coeliakiescreening, ongeacht de aanwezigheid van klachten, bij de bovenstaande gevallen zinvol (Husby et al., 2020; NHG, 2023; NVK, 2023). Hierbij wordt naar de kinderarts verwezen voor serologisch onderzoek (zie module 'Samenwerken en verwijzen').